

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 27-02-2025
No. 2025.00811
Portefeuillehouder: Mackus
Team: Beleid Jeugd en Onderwijs**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 26 februari 2025

Betreft: Schriftelijke vragen SP over het advies van de *Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg*.

Geacht college,

Op 26 februari jl. verscheen dan eindelijk het langverwachte [advies](#) van de *Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg*. Zoals uw college zelf al stelt in de begeleidende brief, bevat het rapport 'minder vernieuwende inzichten dan verwacht', wat het lezen ervan voor onze fractie een nogal teleurstellende ervaring maakte.

Zoals u weet, kraakt de jeugdzorg in Zuid-Limburg al enige tijd in haar voegen. De wachttijden lopen steeds verder op, de aangeboden zorg verschaalt, cruciale zorgaanbieders staan op omvallen en gemeenten voelen zich machteloos terwijl ze keer op keer financieel en inhoudelijk moeten bijspringen. Ook het rapport van de *Taskforce Robuust Zorglandschap Limburg* laat geen ruimte voor misverstanden: het systeem faalt. Maar laten we ook eerlijk zijn en concluderen dat deze crisis niet uit de lucht is komen vallen, maar is gecreëerd. De gemeente Maastricht en de andere Zuid-Limburgse gemeenten hebben er zelf actief aan bijgedragen met jarenlang falend beleid en gebrek aan regie.

Het excuus dat gemeenten 'met de rug tegen de muur' staan door de Jeugdwet houdt wat de SP betreft geen stand. Natuurlijk is het stelsel problematisch, maar Maastricht had binnen de kaders van dat stelsel wél keuzemogelijkheden. Gemeenten konden strenger toezien op de financiële gezondheid van aanbieders, bijvoorbeeld door een solvabiliteits- en een liquiditeitseis op te nemen in de aanbestedingsvoorwaarden zoals voorgesteld werd door de SP, en bovenregionaal samenwerken om grip te houden. Dat alles is niet gebeurd. De gemeente is wat onze fractie betreft dan ook niet machteloos, maar heeft simpelweg te weinig gestuurd, te weinig gecoördineerd en te weinig verantwoordelijkheid genomen.

Een ander groot probleem dat de *Taskforce* constateert is de grote fragmentatie binnen Limburg. Iedere regio regelt zijn eigen beleid, zonder een duidelijke strategie en afstemming met andere gemeenten. Zorgaanbieders moesten zich daardoor vaak door een wirwar van bureaucratie heen worstelen, terwijl er geen duidelijke coördinatie was tussen gemeenten (p. 11). De *Taskforce* stelt in haar rapport dan ook terecht dat deze versnippering niet alleen inefficiënt was, maar ook de kosten

opdrijft en zorgverleners frustreert. Hierdoor zijn jongeren met complexe zorgbehoeften vaak de dupe: zij vallen tussen wal en schip terwijl beleidsmakers en gemeenten langs elkaar heen werken.

Daarnaast heeft het gebrek aan samenwerking ervoor gezorgd dat cruciale signalen over financiële en organisatorische problemen bij zorgaanbieders te laat werden opgepikt. Gemeenten leunden te veel op kortetermijnoplossingen in plaats van structureel beleid te voeren. De grote vraag is wat de SP betreft dan ook: wat heeft Maastricht als penvoerende gemeente dan gedaan om deze chaos te voorkomen? Het antwoord is volgens onze fractie pijnlijk simpel: veel te weinig, veel te laat.

Terwijl beleidsmakers maar blijven overleggen en rapporten opstellen, blijven de gevolgen voor kwetsbare kinderen en gezinnen ongekend groot. Wachtlijsten betekenen niet alleen bureaucratische vertragingen; ze betekenen maanden en in sommige gevallen zelfs jaren zonder de juiste hulp, waardoor er achterstanden ontstaan die nauwelijks meer in te lopen zijn. Voor jongeren met psychische problemen kan dat het verschil betekenen tussen stabiliteit of blijvende schade. Ouders die aankloppen bij de gemeente worden nog steeds van het kastje naar de muur gestuurd, terwijl instanties elkaar de schuld geven. Dit is daarom niet vooral de bestuurlijke uitdaging die uw college meent te zien, maar een diep menselijke crisis die onze onmiddellijke en onverdeelde aandacht verdient.

Een en ander heeft bij de SP tot de volgende vragen voor uw college geleid:

1. Herkent uw college zich in het structurele probleem dat gemeenten wel verantwoordelijk zijn, maar onvoldoende bevoegdheden hebben om in te grijpen bij autonome zorgaanbieders? Zo ja, wat gaat het college doen om dit in de toekomst anders vorm te geven? Zo nee, waarom niet?
2. Is het college bereid om in VNG-verband of op zijn minst met alle Limburgse gemeenten richting het Rijk te pleiten voor aanpassing van de Jeugdwet zodat het door de *Taskforce* gesignaleerde dilemma wordt opgelost? Zo ja, hoe gaat dat offensief eruitzien? Zo nee, waarom niet?
3. Hoe is uw college van plan om zorgaanbieders harder aan te spreken op hun verantwoordelijkheid voor continuïteit en financiële soliditeit? Worden bij nieuwe contracten in het vervolg extra eisen gesteld, zoals verplichte transparantie over de financiële situatie, een vroegtijdige meldplicht bij risico's, en/of worden er solvabiliteits- en liquiditeitseisen opgenomen, zodat de gemeente Maastricht haar regierol beter kan vervullen?
4. Mocht er bij toekomstige aanbestedingen en gunningen inderdaad een solvabiliteits- en liquiditeitseis worden opgenomen, waarom heeft uw college zich in eerdere debatten op de stelling beroepen dat dit wettelijk gezien niet mogelijk zou zijn?
5. Welke verbeteringen in monitoring worden door uw college voorzien om te voorkomen dat problemen bij jeugdaanbieders ook in de toekomst pas zo laat aan het licht komen? Wordt er bijvoorbeeld intensiever samengewerkt met toezichthouders, accountants en externe financiers om vroegsignalering van financiële nood bij aanbieders te borgen? Hoe zorgt het college dat de informatie-uitwisseling met alle betrokken partijen vanaf nu volledig en tijdig plaatsvindt, volgens het advies een van de "*lessons learned*" uit de recente casussen waarin gemeenten essentiële info misten?

6. Als er opnieuw een grote jeugdzorgaanbieder in de problemen komt, hoe groot acht uw college het financiële risico voor de gemeente dan?

In tegenstelling tot die van de grote aanbieders die volgens uw college *'too big to fail'* zijn geworden, is de financiële huishouding van juist de kleinere zorgaanbieders vaak wél goed op orde. Echter, deze kleine aanbieders zijn bij de vormgeving van de laatste aanbestedingsronde bewust buiten de aanbesteding gehouden ten faveure van de grote systeemaanbieders, omdat uw college van het grote aantal contracten af wilde.

7. Hebben de ervaringen die uw college de afgelopen jaren heeft opgedaan met de nieuwe aanbesteding van de Jeugdzorg, en de inhoud van het advies van de *Taskforce*, bij uw college geleid tot nieuwe inzichten en/of opvattingen over de rol en positie van kleine zorgaanbieders bij toekomstige aanbestedingen? Zo ja, wat zijn die nieuwe inzichten en opvattingen dan? Zo nee, waarom niet?

De 16 Zuid-Limburgse gemeenten gaven eerder aan niet mee te willen betalen aan de kosten voor de Mutsaersstichting. Dit mede omdat het zwaartepunt van de zorg in Midden- en Noord-Limburg ligt, Zuid-Limburg hogere tarieven betaalde en wij als Zuid-Limburgse gemeenten Xonar al overeind hebben gehouden. Dit standpunt is, voor zover onze fractie weet, níét door de 16 Zuid-Limburgse gemeenten aangepast. Nu vernemen wij echter uit een [artikel](#) over dit onderwerp in *De Limburger* dat 'op dit verzoek moet worden gereflecteerd' door Maastricht en de overige deelnemende gemeenten.

8. Wat is nu het standpunt van de gemeente Maastricht en het standpunt van alle overige Zuid-Limburgse gemeenten over het wel of niet meebetalen aan het herstelplan voor de Mutsaersstichting?
9. Is er inmiddels – al dan niet bovenregionaal – een noodfonds of vangnet ingericht om de continuïteit van de zorg te waarborgen zonder dat telkens *ad hoc* steunbesluiten vanuit de gemeenten moeten komen? Zo ja, hoe wordt dit fonds gefinancierd en beheerd? Zo nee, waarom niet?
10. Is het college bereid om, in lijn met de aanbeveling van de *Taskforce* samen met de andere Limburgse gemeenten gelijke tarieven en uniforme contractvoorwaarden in te voeren? Zo ja, wat betekent dit financieel voor onze gemeente? En hoe voorkomt het college dat gemeenten onderling toch weer afwijkende voorwaarden gaan hanteren, wat eerder tot hoge lasten en verdeeldheid leidde?
11. Hoe gaat uw college invulling geven aan de dringend noodzakelijke bovenregionale samenwerking tussen alle Limburgse jeugdzorgregio's? Is er al een gezamenlijk "governance-model" of crisiscoördinatieplatform opgezet om bij toekomstige crises eenduidig op te treden? Zo nee, op welke termijn komt dit tot stand en wie neemt hierin het initiatief?
12. De *Taskforce* constateert dat een gebrek aan onderling vertrouwen tussen regio's en een gebrek aan afstemming de aanpak van de crisis heeft bemoeilijkt. Wat gaat het uw college doen om dat vertrouwen te herstellen en de samenwerking met de andere (jeugd)regio's te verbeteren?

13. Is er reeds een actieplan met duidelijke tijdslijnen opgesteld naar aanleiding van de inhoud van het advies van de *Taskforce*? Zo ja, mag de gemeenteraad deze ontvangen? Zo nee, wanneer kan de gemeenteraad deze stukken tegemoetzien?
14. Hoe gaat uw college de effectiviteit van de implementatie van de door de *Taskforce* voorgestelde maatregelen monitoren, en kan de raad daar periodiek van op de hoogte gehouden worden?
15. Wat heeft het opstellen van het advies door de *Taskforce*, en het deelnemen aan de *Taskforce*, de betrokken gemeenten in totaal gekost? Wij ontvangen graag een kostenoverzicht uitgesplitst naar personeelskosten, reiskosten, etc.

Hoogachtend,

Stephanie Blom
Raadslid SP

Jack van Gelooven
Raadslid SP